
Никола **CARMINA**
Живановић **GALLI**

ДА
ИМЖ

повеља

Никола Живановић

CARMINA GALLI

повеља

Едиција
ПОВЕЉА

Библиотека
ПОЕЗИЈА, ДАНАС
књига сто пета

Уредници
ЖИВОРАД НЕДЕЉКОВИЋ
ДЕЈАН АЛЕКСИЋ

Никола Живановић

CARMINA GALLI

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ”

КРАЉЕВО

2014

На корици:
Гвидо Рени, *Свети Себастијан* (уље на платну), око 1625.

Немањи и Алексу

ЉУБАВНА ПЕСМА СВЕТОГ СЕБАСТИЈАНА

по Т. С. Елиошу

Дошао бих теби у кострети,
Дошао бих с лампом усред ноћи,
Сео удно твога степеништа;
Шибao бих себе до бесвести,
После дугих сати у самоћи,
Молитве, муке, и миља чиста
Моја крв би испрскала лампу
Док на њеном светлу не заблиста;
Дигао бих твога неофита,
Угасио светло да не блиста,
Да пратим куд твој позив мами,
Да пратим где су ти стопе беле
Ка твоје кревету у тами,
 Да пратим твоју спаваћицу
 И твоју црну плетеницу
 Док не примиш ме у ложницу.
Јер твоје оку био сам мрзак,
Био бих примљен без срама
Зато што треба да сам мртав
А када сване јутро новог дана
На твојим грудима би ми лежала глава.

Дошао бих с пешкиром под шаком
Стиснуо ти главу коленима;
Твоје уши свијају се тако
Да на свету нема сличних њима.
Када свет се истопи и сруши,
Истопи се ил' га збрише зима,
Сећању се како су се увијале твоје уши.

За трен бих оклевао у тишини
Па прстом прешао по кривини,
А твоја глава под мојим коленима –
Мислим да би ти најзад било јасно.
Нема шта више да се каже и чини.
Волећеш ме јер је требало да те задавим и згазим,
Волећеш ме због ђуди озлоглашене;
А ја ћу те волети још више јер сам успео да те унаказим
И јер твоја лепота више не постоји
Ни за ког осим за мене.

СТВАРНОСТ, ПРВА ВАРИЈАЦИЈА

Пробудиш се поред тела које волиш.
Чарапе, гаће, четкица за зубе, прекидачи.
Гледаш у тело које волиш,
И та љубав је стварна и значи.

Осећаш бол док одлазиш.
Напољу киша, шум капе док се навлачи.
Осећаш бол док тако без наде одлазиш,
И тај бол је стваран и значи.

Одлазиш у свет, овај живот, ову „стварност”,
Улице, дани, ред, твоје Ја, посматрачи.
Одлазиш у свет где ништа није стварно,
Нити ту можеш донети ишта што ти значи.

СТВАРНОСТ, ДРУГА ВАРИЈАЦИЈА

Воли тај осмех, очи, лице, тело.
И та је љубав стварна. Он би с њима
Умилне речи, пољубац у чело.
И та је љубав – само пантомима.

Где би то стварност погледа ил' плеса
Могла у овом свету да се нађе,
У нестварности усана и меса,
Равнодушности грљења и свађе?

Која би песма, мудрост, каква глума
Могла да место те стварности узме,
Тог осећања, док стоји без ума
И с носа брише измишљене сузе?

СТВАРНОСТ, ТРЕЋА ВАРИЈАЦИЈА

Ишли смо Београдом ког није било,
На Аутокоманди су застајали непостојећи аутобуси,
На Каленићу су сенке ствари продаване за новац
који нико није имао,
Ишли смо улицама којима се није имало куда отићи
Нити вратити,
Ишли смо тако заједно, више сами,
Јер мене није било, ни тебе није било,
А онда смо прошли поред нас,
Загрљених, стварних, какви нисмо.

КАЖЕ: „НЕ ПОЗНАЈЕШ МЕ”

Да ли би ми знање дало неку предност у љубави,
да ли је знање
Њен виши ступањ него пуко допадање?
Да ли онај ко је вољен у себи скрива неке невиђене дражи
До којих долази само онај ко знање преко лепоте тражи?
А зна ли лепота док не жели знање о себи да ми преда
Како уопште у очима љубави она изгледа?
Има ли стопала, шаке, осмех и трепавице
Од чега су јој усне, на чему јој је лице?
Зна ли лепота шта то љубав на њој тако бојажљиво налази
Или је лепота тек лепота, кад је од знања чиста,
Као огледало бистра,
Када кроз њу, без муке, љубав сама себи прилази?

ХРИСТ У ЦРКВИ *H*

1.

Тако је мали овај Христ.
Чини ми се да бих га могао понети на рукама;
Сув, без мишића, перце анђела.
Није било никакво чудо што су Марије
Нашле гроб овога Христа празан.

(могле су га зверчице за три дана
изјести, разнети кости по тунелима)

Нема у њему никакве снаге,
Као да је обешено дете,
Или богаљ.

Није ово слика страдања.
Не треба очекивати од овога Христа
Да донесе спасење или вечни живот.

Овде се треба само помолити
За дете које ту стоји распето
У дрвету.

2.

Има много начина спасења,
Неки то зову личношћу,
Неки новцем,
Неки љубављу,

Али спасење је увек нека моћ,
Неки виши ступањ постојања,

Моћ коју има дрво када се у њему
Изрезбари лик Христа,
А дрво опет остаје само дрво,
Дакле проклето.

3.

Беркли је рекао да моја перцепција света
Доказује да ја постојим
Али не да постоји и свет.

Други које срећем у том свету
Могу бити мој сан, утваре.
Зашто бих онда марио за те утваре
Пројекције моје свести, виртуелне индивидуе?

Осим ако не верујем да постоји неки
Дух који нас све обухвата
И да је моја вера у Бога
Услов моје вере у друге.

И ова жена која ми доноси пиће,
И писац чију књигу прелиставам,
И онај снажни младић божанских очију,
Постоје само захваљујући мојој вери
У малог дрвеног Христа на олтару.

4

Узалудан је сваки покушај наклона овом Христу.
Живо тело се не може скупити, тако понизити
Да пред њим не изгледа претеће.

Видео сам олтаре са другачијим Христовима

Брадатим	Благим	Путеним
Крвавим	Милосрдним	Страсним
Страшним	Дубоким	Живим

Људи су из цркава излазили носећи мир, снагу, одлучност.

Овај Христ стоји као сенка,
Мољац који је слетео на олтар.
Ко зна са каквим мислима се побожна душа
од њега удаљава?

5

Можда боја олтара, светлост која пада са витража,
Мирис тамјана, руке које се крсте,
Значе више од самог Христа,
Који је само жижа ових утицаја.

Али како да се руке рашире у том крсту,
Том квадрату наше побожности,
Како сву веру, наду и љубав
Скупити у ту орахову љуску?

ЧЕТРДЕСЕТ И ПЕТ РЕЧИ О ЉУБАВИ

Као што постоји један прав угао,
Постоји једна љубав, једна мржња.
И она се не дешава.
Она постоји, као што постоје мирне ствари,
Као што постоје бројеви,
Као маслаци што постоје на ливади док ветар дува,
Ветар дува јако
А крунице маслачака се не расипају.

У БАШТИ

Овде у врту гладиола, глицинија и хортензија,
Цветови се приклањају неким другачијим склоностима,
Њихово присуство само маркира место цветањем,
Један снимак, заустављени тренутак
Годишњег доба које пролази.

СТРАНЦИ

Када настане нека произвољна
Скупина људи, рецимо,
Генерација ученика или
Путници који се увек превозе
Истим међуградским аутобусом,
Чак запослени у неком предузећу
Или нове комшије у крају
У који смо се управо доселили,

За месец дана, два месеца највише,
Открију се могуће везе међу њима,
Заједничке теме, утврђују се
Оквири сваког будућег дружења.

То друштво ипак не одржава
Пријатељство, већ много чвршће
И прецизније везе онога о чему се
По прећутаном споразуму
Са одређеним особама не говори.

А најчвршће га везују погледи
Људи који се срећу свакога дана,
Који су се без изговорене речи
Већ првом приликом разумели
И заветовали на ћутање.

Такви људи деле исти
Простор и исто време,
А један другог препознају

Са много веће раздаљине
Него што се препознају
Пријатељи, љубавници,
Родитељи и деца.

ГОДИНЕ УЧЕЊА

1.

НЕ БОЈИШ ЛИ СЕ ЦВЕТОВА И БРЕЗА

Не бојиш ли се цветова и бреза,
Ни дечјег смеха, ако те од нити
Јутарњег светла не ухвати језа,
Тада се ничег нећеш уплашити.

Даш ли лепоти да се храбро ствара,
Не побегнеш ли на први знак среће
И не застрепиш од сопственог дара,
Ни пред чим тада устукнути нећеш.

1.a

ПРОЛЕЋЕ

Знам, заборави зима поље,
Машнице јагода и цвеће;
И нигде петарде из које
Могло би букнути пролеће.

И ако земља сад не чува
Ген зеленила, завичајно
Поље и река, летња шума
Озеленеће, знам, случајно.

Знам, нема наде ал' живеће
Све бар још данас. Дан букета.
Дуж главне улице дрвеће
У реду чека да процвета.

2.

МОЈ ЖИВОТ

Свако је кога сам имао за друга
Мој живот живео из сопственог угла.

Пекар што ми сваког јутра кифлу смота
Живео је делић мог људског живота.

Парови што воле шетње по мом крају
Иду кроз мој живот а то и не знају.

Девојка коју сам срео поред моста
(Гимназија, април, деведесет осма),

Једном је пољубих и не видех од тад,
Живела је један леп дан мог живота.

Познаници, странци, сви су брзо, с ногу,
Живели мој живот најбоље што могу.

Само сам ја занет и замишљен био
И свој живот, ето, сасвим пропустио.

2.a

ПРОЛЕЋЕ

Звук. Напољу пролеће
Поставља прве скеле,
Паное, звезду, цвеће
А ноћи црно-беле.

Зидови јаки, воћни.
Пентра се прва зелен
Лист ће листу помоћи
А ноћи...

3.

НАДГРОБНИЦА БОРИСЛАВУ ХОРВАТУ

Сигурно га је однео ђаво,
Проклетог старца пуног злобе.
Тело је можда и било здраво,
Ал' нездраве су старачке собе.

Сећам се, тад још средњошколац,
Поглед му беше луд и свиреп;
И викао је да сам подлац,
Приглупи клинац и вртиреп.

А о смрти је занесено
Причао, с чежњом, без пакости,
Као о нечему пропуштеном,
Као о изгубљеној младости.

3.a

ПРОЛЕЋЕ

Ветар се градом шуња;
Час дуне час се стиша;
Погледам лево-десно,
Са обе стране – киша.

Падају ситне капи.
Нека их, могу ући.
Сад је отворен прозор
Најдражи гост у кући.

4.

МЛАДОСТ

Сагорећеш и ти, младости, али када?
Терам те као мазгу, мамузам у галопу,
Бежим од познаника, бежим од града до града,
А ти ме пратиш у стопу!

Сагорећеш и ти младости, али касно?
Где су те старачке боре, кад ће те седе власи?
На празно мељу кутњаци година, на празно
Секутићи сати.

4.a

ПРОЛЕЋЕ

На филмској траци шуме стоје
Стабла, стамена, скамењена;
Једно се сагло, а друго је
Протегло крошњу над рамена.

Једно је левом граном корен
Такло, а десном хвата птице;
Она се тамо с ветром боре,
Као да клизе с низбрдице.

И сва на нужност би да сведу
Угао кости, случај меса.
Свуда по шуми у нереду,
Ван свога места по фрејм плеса.

5.

ЛИНИЈА СЕНКЕ

Зар да се бојиш смрти?
Сети се оне старице
Што никад није отишла
Даље од краја улице;

Мршава, мала ко прваче;
Још је срицала када чита;
Новац држала у рукаву;
Имала башту маргарита;

Чувала кесе и новине,
Није то хтела да побаца;
И увек на смрт плашила се
Комшијских паса и странаца.

А ти си тако храбро некад
Са оштрих стена бацао се,
Секао ноге, био први
На лудост, љубав према дану,
Па половина твоје крви
И данас плива у Јадрану.

А сада цвикаш ту од смрти,
Од тог што „једном мора доћи”,
И оног „нико жив је не зна”,
И неког „нема ту помоћи”.

Сети се зато оне мале
Старице што је једног дана
Опрала суђе па је сишла
У башту, легла и умрла
И где није јој било ништа.

5.а

ПРОЛЕЋЕ

У парку ветар прави дар-мар.
Сиђе под крошње. Старом храсту
Из чиста мира тресне шамар,
Па изрони да узме ваздух.

Адолесценту без џемпера
Навуче назеб до ушију.
Завихори се – све помера
У круг – то буши провалију.

Остави хаос мрежу мрља,
До улице чист докорача,
Па кесу и лист закотрља,
Одјури на та два котача.

6.

ТРУБАДУР

Крај мене си док пишем песме,
Тајно, док спаваш сном за двоје.
Пишем их теби, ал ти не смеш
Никад сазнати да постоје.

Кад досадиш ми, кад се скрије
Страст, када другде нађем занос,
Хоћу да знам да ништа није
Ни потрошено, ни казано.

Мазим ти руке и твој густи
Прамен, рамена, топла, мека.
Кад те изблиза волим пусти
Да ти бар пишем издалека.

6.a

ПРОЛЕЋЕ

Јутро. Стварност опет тражи праве боје,
Усмерава реку. Једна врба чачка
Свој одраз у води. Небо на застоје
Суши се на жици. Ниједног облачка.

Кестен меша лишће ко карте и свуда
Неко нам оставља играчке. То свиће.
Дечаци што јуре око стабла дуда
Личе на шарене пролетње ветриће.

7.

КАТРЕНИ

Сваки грч, израз, гримаса твог лица
Носи поруку јасну само мени.
А складне црте и осмех су скица
Којој се диве и неупућени.

Преко тих простих лепота прелазим
Као кроз маглу, повесмо идеје;
И знам шта тражим, будним оком пазим
То за чим стрепим и чему се смејем.

И жалим сваког ко те неопрезан
Гледа: не види онај набор чела
Или мицање уснама, ко не зна
Где се лепота раздваја од тела.

А знам и сам сам слеп за много тога,
За неки детаљ који другог слуди;
И зато патим и тражим вид Бога
Да погледам те очима свих људи.

7.a

ПРОЛЕЋЕ

Последњи талас већ протече
Изоштрава свој одраз пруже.
Обала пушта корен. Вече
Тестира боје за свануће.

Сунце још једном, пуно наде,
Прелиста шуму косим зраком.
Све је на месту. И Бог даде
Најмање један живот сваком.

8.

ЗАЛЕПИО СЕ ЖИВОТ ЗА МЕНЕ

Залепио се живот за мене,
Не тиче га се бол, моја воља,
Не носи успех ни промене,
Није у мени већ само споља.

Смрт је у мене ушла до сржи,
У крв, у мисли црне и хладне,
Живот ме само споља задржи,
Ухвати, кад под њом бих да паднем.

8.a

ПРОЛЕЋЕ

Дан блистав, олуци звече
Од сунца, свуда тишина
И река опрезно тече,
Тај дроњак са планина.

Знам, стабла црна под цвећем
Још увек личе на скице,
А види, то је пролеће
На обе стране улице.

9.

ТРЕНУТАК

Тренутак после неке велике среће
Када се враћаш празној кући где те неће
Сачекати нико са ким би то осећање
Поделио, кад почнеш да трпиш распадање
Те среће у себи које те мучи и трује,
Тренутак кад цмиздриш јер нема ко да те чује.

Тренутак кад дан је довршен, при крају
Флаша слаткастог вина, када је душа сита,
На хартији довршена песма у пуном сјају,
А нико ти није довољно важан да је прочита.

ОДА МОЈОЈ БАБИ

1.

Моја баба не гледа серије.
Превише је стара.
Стави испред себе
Кавез са папигама
И целога дана посматра
Птице које не раде ништа.

2.

Када ујутру крене да спреми прженице,
Моја баба у једној руци носи два јаја,
Под мишком векну бајатог хлеба,
И тешким кораком на кривим ногама
Пробија се кроз густ намештај.
Тако она жонглира.

3.

Из собе моје бабе ноћу чујем
Како плаче нека девојчица.
Да ли се то у сну моја баба,
Прекривши лице дечијим рукама,
Од смрти брани?

ПОСЛЕДЊИ

1.

Несрећа је када човек у дубокој старости
Сачува млад мозак
Да кртичари по телу
Испитује непостојеће нагоне.

Да је бар болест у питању.
Човек се некако помири са болешћу,
Прихвати њене услове.

Али овако испред себе само видим зид
И очекујем глас који ће рећи
„Нема даље”.

Онда се окренем

И иза себе видим други зид
И глас
„Нема назад”;

Стишњен у процепу
Између живота и смрти
Проводим дане.

2.

Млади људи
Нису никаква утеха.

Младост ништа не награђује,
Слепа и нема
Животиња.

Младост је само фаза,
Претпоставка старости,
Њена скица, костур,
План пред којим архитекта
Стоји замишљен.

Човек годинама гради себе,
Не по неком узору
Осим овога који нам пружа
Слика старења.

3.

Стар човек је
Круна цивилизације.
Свет као духовна творевина
Може постојати само у духу.

Уметност и мисао
Само су путокази.

Али шта може стар човек,
На шта да се усуди,
Шта да покуша?

Зидови се приближавају,
Када осетим грч
Или несвестицу
Чујем како се градови руше.

ВИТАНОВАЧКА

Види се на шта личиш! Ма ни сенка човека!
Изгледаш пет година млађе, још црнокос и витак.
Мора да много пијеш, да имаш превише секса,
Да слабо једеш и да нерадо читаш.
Младост није здрава у твојим годинама.
То је знак слабости, лењост духа, да кажем.
Старење захтева напор и истрајност, лепоту
У којој закони младости више не важе.
Младост је претходница смрти
Када јој није време,
Младост ти не може дати ништа
Када јој прође време.

Зато се уздај у себе и хајде, почни да стариш.
Паметан човек се не држи за младост тако чврсто.
Убеди своју мисао да је све лепо прошло,
И кад те младост позове, немој макнути прстом.
Не мари кад ти кажу да си леп, да из тебе
Исијава луда дечија снага,
Труди се да стариш безрезервно и просто
Док од младости не остане ни трага.

ПЕСНИК И МУЗЕ

ПЕСНИК:

Хајдемо, моје даме, треба да очистимо овај свињац,
Јуче је неко правио лумперајку у суседном дворишту,
Бацали су јабуке и лименке по Хеликону.
Ерато, ти држи кесу, Калиопа ће да мете,
А ти, Мнемосина, узми рукавице
Па скупљај комаде стакла да се неко не исече.

МУЗЕ:

Заиста страшни су млади људи.
Бацају ђубре у наше двориште
А чак нас не позивају на журке!

ПЕСНИК:

Млади немају укуса за музику,
Млади немају укуса за поезију,
Млади немају укуса за било шта,

А стари настављају да воле оно
Што су волели док су били млади,
Њихов лош укус је изашао из моде.

Култури су потребни само они
Који никада нису били млади,
Слободни од слепих порива.

МУЗЕ:

И ти си морао имати детињство,
Бити једном млад.
Како мислиш да би могао стварати
Да немаш успомена од тад?

ПЕСНИК:

Мени је сексуалност заменила детињство.
Ничега није било пре ње,
Чак ни родитеље нисам имао.

Једном сам као дете разбио неки велики ћуп.
Отац ме је истукао до крви.
Болело је, али нисам осећао ништа,
Нисам имао емоције,
Седео сам сатима у мраку и додиривао ране,
А нисам осећао ни радост ни тугу,
Нисам чак осећао ни да сам повређен.

А крв је била за умакање,
Топла, лепљива, смрадна.

МУЗЕ:

И како се то догодило?
Вратимо причи озбиљност,
Како је наш песник
Изгубио невиност?

ПЕСНИК:

Па, моје даме, био сам још дете.
Знам да је била шума,
Било је дима у шуми,
Знам да је било и растанка, мада нико није отишао;
Знам да је било сусрета, мада нико није дошао.

МУЗЕ:

И чега се још сећаш?

ПЕСНИК:

Другар мој, закуцао се мотором за стабло кестена,
Корење је било криво до првих снегова.
Његови су имали само њега,
А ја, кад год их сретнем, поздрављао сам их:
„Добар дан, госпођо Илић”,
„Лепо јутро, господине Илић.”
Посматрао сам њихова лица док су плаћали у маркету,
Њихове покрете док су се удаљавали
Са тајном смрти и намирницама за вечеру.

МУЗЕ:

Па шта си открио?

ПЕСНИК:

Да је он мртав, да су они живи,
Да немају појма како се то десило,
Да исту ствар кад мислимо на живе
Називамо животом,
А када мислимо на мртве смрћу.

МУЗЕ:

И зар је то све што знаш о смрти?

ПЕСНИК

Ана Герун, ћерка посластичара.
Удавила се у водама и таласима Таре.
Када су је извукли лице јој се грчило
Као пастрмка избачена на суво.
Скретали смо погледе у правцу
Дрвећа са друге стране реке,
Нисмо гледали у њу,
Није било потребе,
Тачно смо знали шта ради.

МУЗЕ:

А шта је радила?

ПЕСНИК:

Учила хемију и француски,
Ишла на часове клавира,
Фарбала косу у плаво,
Имала момка кога су
Друге девојке хтеле,
Мада се њој није допадао.
Хтела једнога дана да буде лекар,
Да има пуно пара.
Људи су уопште у то време
Чешће са новцем него са смрћу
Повезивали посао лекара.

МУЗЕ:

Платио си и ти нешто
За свој дар,
Ми не долазимо тек тако.

ПЕСНИК:

Сећате ли се баронице Турн унд Таксис?
Носила је у наручју уснулог Рилкеа као да је дете,
Посвећеник уметности, мајка и мецена,
Коњолика принцеза,
Ова матора, ружна, неподношљива жена.

МУЗЕ:

Мора да је имао велику киту
Кад су се толике бабе отимале око њега.

ПЕСНИК:

Сала у којој су вечерали била је толико велика
Да су имали различите послужитеље
Не би ли обома на сто супа стигла још топла.
И управо тада, у Дуину крај Трста
Лежећи поред ње, или,
Да мало угодим вашим перверзним прохтевима,
Љубећи јој маторе смежуране груди,
Рилке је написао да је сваки анђео страшан.

МУЗЕ:

А шта је са оном што сте живели заједно,
Што сте хтели да останете тако?

ПЕСНИК:

Њена лепота сасвим је
Динамична,
Сва од финих покрета,
Од лаганог мигољења гузова
Док дише у сну.

Волим да описујем њен осмех:
Само стисне усне
И шири очи.

МУЗЕ:

А било је и других, зар не?

ПЕСНИК

Била је једна мршава:
Улази у спаваћу собу,
Прстење јој сâмо спада са прстију;
Када се скине гола
Остане само глава.

ЈУТАРЊИ КАТАЛЕПТОН

Броколи, карфиол и крв
Низ зелену салату,
Роткве и шаргарепе,
Све те нијансе црвеног!

Како је слатка ова пролећна крв:
Младост, песак у ушима, Удовичине стене,
Све то цури низ першун
И млади лук.

У уској улици
Два аутомобила
Мимоилазе се
Као на мирном мору лађе.

КУКУРЕК И КАДУЉЕ

Четири сата на углу Доситејеве и Бранкове.
Светла тек толико да обасја дим цигарете.
У затвореним становима нема мртваца,
Нити над њиховим главама стоје упаљене свеће.

И ту, једва видљив, нађох кукурек.
Скривао се као миш,
А са прозора оближње зграде
Падала је на њега дневна светлост:
Опит сунца на нокту,
Капљица једна;
Пажљиво!

Светлост у собу улази
На мачјим стопалима;
Лежиш на кревету као корпа
Просутих јабука, банана и грожђа;
Моја рука ка твојим леђима
Њише се на лаком падобрану.

Изненада неки странац,
Брадат и космат, голе лобање,
Прође поред мене и попе се уз степенице,
Степенице, степенице, степенице,
Како гласи деминутив од степеница?

Оних малих,
Што на длан стану,
Што се пењу
До палца.

Да ли да кренем за њим
До собе, да га задавим?
Црви по лешу, кукурек усред града:
Живот је неуништив,
И гадан.

Има нешто увредљиво у лепоти овог цвета,
Нагнут над њим, шаке ми скоро дотичу земљу,
Љубавник, сањар, по звању песник – човек,
Угрушак костију и рака у башти пуној цвећа.

О како ми се гади лепота!
Пупак се увија пред пољупцем,
Узмиче јадно месо, деформишу се контуре;
Пре бих љубио кипове него тела.
Велике, беле, кипове,
Те очи, што нити гледају, нити жмуре.

Лепота је у месу, распета, кажњена.
И сунце се дигло на непристојну висину.
Седам је сати, ево мог града:
Сукњице разних дезена,
Пинклице, лакирани ноктићи,
Ташнице, штиклице, ешарпице,
Шналице без броја,
Маскарице, карминчићи...
Све то, све то, све то,
Депонија боја.

Иза попишане зграде башта
Пуна безименог цвећа,
Што се таласа и отима за ветар.
Две издвојене кадуље

Обигравају једна око друге,
Њима ветар рукује вешто
Као плетиља иглама.

Нашао сам још две боје у башти;
О, две боје,
Ни налик оним бојама које знаш;
Не могу ти описати какве су
Док их не угледаш,
Тим твојим обичним
И сасвим описивим очима.

Међу белим радама
И зеленом травом
Нешто се црвени.

Прстић твој на ножици,
Онај мали,
Онај најмањи.

Испуњава то цветање, то претеривање природе,
Та назнака зрења и обиља и сласти.
Тако јапанска јабука бехара,
Па латице падају данима, пад им се ветложи,
А на гранама, нема ниједне латице мање.

Твоје тело
Голо на сунцу;

Како су модри,
Како су зрели,
Како су спремни за кушање,

Отисци мојих зуба
По твојој кожи.

Изненада поче да пада прашина,
По стварима,
По дебелим гранама,
По лишћу,
По лицу,
По коленима,
По цветовима,

Пада и све затрпава,
Прашина
Из оног
Старог ћилима,
Из оног
Дивно везеног ћилима
У седам боја.

Све боје на твојем нагом телу
Док сликаш поред прозора.

Жути образ, плави врат,
Једна сиса зелена,
Друго раме наранџасто
Црвена штрафта на боку;

Оскрнављени бронзани споменик!

Зовем те на чај,

Кажеш:
– Сачекај,
Само да ухватим ово сунце.

КАНТИЛЕНА

Синоћ је Рим био код нас,
Све те фонтане и пјаце,
Гурале су се и прскале
Са наше мале терасе.

И све те капеле разних
Стилова, висина и доби
Фотографисале су се
По нашој дневној соби.

Вече је било пуно
Звезда и шта ти ја знам,
А кад смо остали сами
И Рим је остао сам.

ЗАСЕДА

Крајичком нишана посматрам шуму
Пуну славуја, шева, косова, штиглица
И других птица

Певачица.

А ти се за то време прерушаваш,
У маслачке и перунике и љубичице,
Моје највољеније
Страшило за птице

Певачице.

ВЕЛИКА АЛБА

Када се у јесен, без припреме
Рука нађе у руци, спремна на једновечерње уживање
Са непознатим вољеним телом,
То тело постаје оно што је цела неспретна година
Пунила соковима, грејала на сунцу,
За ову посебну прилику.

Дивовски сумрак над Калемегданом
Прети да не остави ништа за ноћ.

Ништа није тако страшно у сумраку.
Сиђеш ли само испод крошања,
Видећеш да су листови горе на врху
Већ сасвим утонули у таму.
Али доле, међу стаблима је дан.

Због вечерњег сунца ти пијеш
Ксалоле, лоразепаме, цин.
Али ако погледаш испод нас,
Доле, међу сенкама је дан.

Шта чека твоје тело у мом загрљају?
Смрт, васкрсење, „Опаши се и изађи у поље”
Или ми пружи неку нежност коју не удем да примим;
Моје руке су немоћне, моје руке су латице
Јапанске трешње, ветар у Андима, ритам
исландских еда.

Као увело лишће падам преко тебе.

Када сам био дете
Отишао сам на извор
Да попијем воде.
И плакао сам, плакао сам дуго.
Како се вода мучи,
Како се мучи док тече.

Рекао сам деди,
Никоме другом,
Нешто је било страшно,
Заувек промењено.
Одвео ме је на поток
И великим је штапом
Пробио нежне таласе
О које се ломила светлост.
Потом је извадио
Штап и дао ми га.
И штап није био сломљен
И таласи су без ране
Протицали низ поток
Ка замишљеном ушћу.

О љубави не би требало да говорим.
Боље о политици, економској кризи, ратним
злочинима;
О глупости предака, неспремности потомака,
Али о љубави никако.
Укус неке вишње, путовање у Египат, лудост пијанства
Имају више шансе да дочарају живот
Него што то може једна обична љубав.
Зато о љубави не говорим.
Говорим о твојим прстима,
О твом уву које сам тражио под праменовима косе,
Под покривачима.

Говорим о твојем гласу,
О томе како не можеш лепо да изговориш р,
О таксију који плаћаш јер мрзиш центлмене.

*Чекао си да дођем и сада долазим с џуџом;
Јер нисам Верџилије, мршве видећи нећеш.
Водим те међу оне, теби блиске, за које
Међу мршвацама нема места, праши ме тамо.
Рекао си не једном „животи леј си, стјани”,
Плакао после тога, јер време није стјало,
Сурово наставља животи и не верује у чуда.*

Било је и оних који су се питали
Када је претворио воду у вино
Колико ће ово вино трајати,
Хоће ли бити до следећих празника,
Можемо ли њим напунити подруме,
Хоћемо ли уз њега венчавати унуке.

Био сам снег на коме твоје тело оставља анђеле.

Хајде да певамо!
Ти певаш неке песмице без смисла
И кажеш: „Ја прво слушај речи тек онда музику”.
То одбијам.
И у поезији сам увек прво слушао музику
Речи тек касније,
Понекад.

Гледам у твоје трепавице,
Које су у сну сасвим замениле очи,
Твоја леђа, ноге, осећам твој дах по својој кожи,
И питам се шта је оно
Што сам некада звао животом.

АПРИЛСКЕ СЛИЧИЦЕ

1.

Има то дете кога нико није имао,
Дете без родитеља и рођења,
Лако, сивих дланова,
Пева неку заборављену песму:

Трика трика трик
Трика трика трик

И шума се покреће
Са тешким наносом
Иструлелог лишћа
Пред ногама.

2.

Ко је то умро у нашем крају?
Коме се то душица примирила,
Мала лака душица пахуља?

Видео сам како је
Падала падала падала
И пре него што је дотакла тло
Нестала.

Као жар цигарете.

Ма чија је то била душица?

3.

Да дођу да нас стрељају
Војници у црним униформама
И белим каишевима,
Сви zgodни, у кожним чизмама,

И крв да прска, прска, прска
По миљеу, песмама
И мајчиним фотографијама.

Или да ми је са тобом
Да поједем у башти
Пет кугли сладоледа,
Пет различитих боја.

4.

Где да нађем прстење
Да те прстенујем?

Дупљу неког плавог ока
Или зеленог, или сивог?

Кружић на води,
Онај најмањи?

Локницу твоју,
Ону што ти на уво шапуће?

5.

Теретни воз превози
Облаке, дрвеће, куће,

Тебе и мене што стојимо
На станици и чекамо да сиђемо.

6.

Твоје уши
У меду, у саћу;

Твоја коса
У наборима јутра;

Кап твоје крви
На козијем млеку:

Је ли ти лепо на селу?

7.

Испружиш се на трави
И чекаш

Да сунце сија,
Да трава расте,
Да те сакрије.

8.

Вода до чукљева,
До круница цветова.
Широм баште,

Висока таман да ухвати
Одраз оног старог
Дебелог ораха.

Да нам се у његовој крошњи
Ноге расхладе.

9.

Имао сам пса који се одазивао само другим псима,
Имао сам птицу која је певала само другим птицама,
Цвет који је био шарен само другом цвећу,
Љубав која је волела само друге љубави.

10.

Неко је ноћас жвакао
Листове и цветове
По нашој башти.

Један по један,
Дуго жвакао,
Неким безубим
Бабљим устима.

11.

Продавачица ме посматра с гађењем
Док плаћам.
Опажа црно под ноктима,

Кожу твоју,
Крв твоју,

Ту сам је оставио да сатруне.

НОЋ

Спавали смо,
Ветар је носио кесе
и лишће
и други ветар,

Микроскоп је увеличавао ствари,
Семафор се палио и гасио,

Наша срца су пумпала и пумпала,
Крв је текла и текла,

Ето, тако изгледа живот
Без нас.

ДИОНИСОВЕ КОСТИ

Разбацане чарапе, пешкири,
Једном употребљени и бачени по поду
Панталоне и мајице, згужване и исфлекане.
Нигде његовог тела. Ниједног комада меса.

Купим и перем, састављам пар са паром,
Пеглам му рукав (ту ће бити његова рука)
Намештам јастук (ту ће бити његова глава)

ТАМАРИНИХ ПЕТ МИНУТА

Њој је све близу, на њени минути,
До посла, града, супермаркета.
Све је на Земљи на њола њути
Од ње до центра њознајтог света.

За њени минути ручак се спреми,
За њени минути књига прочитана,
За њени минути парк озелени
И процветају багрем и липа.

А за њени њених минути киша
Проси се њљуском, све живо клисне,
Остану сјабла, нешто густина
И неки младић што због ње кисне.

За њени минути обиђеш градом –
Цео круг: банка – библиотеке,
А неко стоји, са истом надом,
Тих њени минути још увек чека.

1.

Нема тог времена којим ћеш испунити време,
Раскошне, богате дане по којима се губимо,
Нема тог времена у које ће да стану
Сва узбуђења душе и сви пориви тела.

Једино њених пет минута, стоје високо,
Пространији од наших дана и година,

Једина мера која се не окончава,
Једино време довољно

За све књиге које те чекају, све љубави
Које си пропустио, за Венецију и Рим
У којима си обећао себи да ћеш
Провести тако много времена,

За јутра испуњена радом, вечери музиком,
За пловидбе дугим рекама (још као дете желео си да
кормилариш),
За високе планине, позоришне представе на отвореном,
За непознате језике, за пустиње и храмове,

Нема тог времена у које може да стане
Све оно што си називао својим животом
Осим у њених пет минута.

2.

Нека други чекају у својим самачким кућама,
Нек се дан развлачи по стаклима затворених прозора,
Нека им време буде празно и дуговечно.

Ја ћу живети у њених пет минута
На свим трговима, у свим градовима, на свим морима,
Бићу старац који у читаоници тражи смисао живота
пре него живот прође,
Бићу путник који је на прозору воза угледао зору
непознатих земаља
Бићу дечак који је побегао од куће и не зна
где да се запути

Бићу диктатор и ослободилац
Грешник и светац
Лудак и луда
И све то
У њених пет минута.

3.

Нема другачијег времена:
Њен нокат на ноzi, напола офарбан,
Следећи потез, тренутак оклевања
(не време већ оно што времену претходи),
Зрак сунца суспрегнут на њеном нокту
На том конусу, тој идеји нокта,
И тек онда, онима који прате пажљиво
Учиниће се, ако успеју да забораве на себе
Као на низ неких чињеница и морања,
На везу прошлих и будућних збивања
(мада никакве прошлости и будућности овде нема),
Учиниће им се, ако гледају стрпљиво,
Да време пролази.

4.

Овде време пролази као на фотографијама.
Скице, мапе, контуре, формуле времена,
Беласање неке воде у сумрак,
Када је мрак већ пао по свему осим по води,
Укус недозрелих смокава почетком августа,
Звук виолине, скоро цигански, из Сибелијусовог
концерта,

Један поглед са прозора на десетом спрату када си рекао:
„Ничега ружнијег од јутра на Новом Београду”,
Породични ручак од пре тридесет година
Када си последњим напорима снаге
Покушавао да кашиком извадиш
Зрак сунца што ти је упао у супу.

5.

У њених пет минута
Све се то спаја. Живот један, скоро достојан живљења,
Када се ноте подупиру, реке опет некуда теку,
Путеви некуда воде, даљине се премошћују,
Ту је све близу, и странци у којима свакога дана
препознајеш
Другове из детињства, мртви песници са којима
Разговараш у сновима. Мирна места у којима си
Испијао дуга пића и био на кратко срећан
Сада су једно место. Јер све се то збива
У једном времену. У њених пет минута.

ЛИЦЕ

Има то лице негде на крају
Прометних и врло дугих улица,
Личи на лице пријатеља,
Некога ко ми је драг или сам ја њему.

Клизи међу пролазницима
И на стотинак метара од мене
Црте лица се разиђу.

Чело оде на једну,
Осмех на другу страну,
Заплеше на лицу суседног пролазника,
Па нестане у правцу говорница.
Очи за тренутак севну под неким
Непознатим шеширом
Па утону у његову сенку.

А лице остаје цело,
Тамо на крају
Врло дуге улице.

ЧОВЕК КОЈИ НИЈЕ ИМАО НИШТА

1.

Када је оне године земљотрес захватио Краљево
порушио силне куће, неки нису знали ни где
да оду, у Крагујевцу једва да је било веће штете,
неколико балкона је отпало,
и то би било све
да се није у кући мога пријатеља, на прагу
седамдесет и пете,
право у његову собу,
срушио таван,
пун старудија.

Лежао је тамо под брдом бетона и картонских кутија
Мртав.

Његова кућа одавно је била празна
деца су отишла, жена умрла, а ствари
њих је редовно паковао на таван
како би се коме ципеле омалиле
како би ком детету играчке досадили,
како би оставио неки хоби,
фотографију, пецање,
одмах би се на тавану нашла нова кутија.

Једном сам му предложио да баци све то срање,
снег је падао, на тавану хладно као у гробу,
помажем му да мердевине исправно нахери
не бисмо ли што пре у загрејану собу.

„Шта ће ти, човече, на тавану стари ЦД плејери и
видео рекордери?
Зар заиста верујеш да ће доћи време
Када ће се та техника поново користити?
У којем то добу?“

Само је одмахнуо главом и скренуо са теме.
Човек, скоро леш, осушен од целодневног рада,
наставио је са својим уобичајеним активностима.
Као што је и снег настављао да пада.

2.

Постоји нешто, ствари
којима се испуњава живот
рецимо да је то испијање пића када се окупе стари
пријатељи, читање књига, време у кругу породице
летовања или спремање вечера док се чекају гости
све саме баналности, али човеку је ретко суђено
да постигне нешто више од баналности

баналности имају нечега светог у себи
подижу живот на вишу разину
само у баналном животу несрећа је прихватљива
само у баналностима људи суштину назиру

мој пријатељ, закаснио за баналности, проводио је
дане по плану
сахрањивао је комаде свог живота у картонским
кутијама на тавану

ми, другачији
ми бржи на живот

који нам се нуди
никад исти
бацали смо
ствари од којих
више нисмо
видели користи

3.

Како се таван срушио?
то је била чврста, нова грађа
Како се таван срушио?

човек је целога живота
ређао кутије по тавану
чудо би било,
да је снажнији ветар дунуо,
да се кућа није окренула
са жицама темеља у ваздуху
(корењем ваљда)
и кровом забијеним у земљу
где је свему сахрањеном место.

Како се таван срушио?
духови нису мировали.

4.

На њему гробница од успомена:

популарне енциклопедије из којих је хтео
да унапреди своје образовање

(почео је као занатлија и предрадник)
порно часописи, и стари фењер
и диплома више школе, инжењер

Играчке његовог сина одузете пре
него је томе било време
„да се дете прихвати неког озбиљног
интересовања”
нешто су чекале поред лекова којима је
прошао рок трајања.

Похабани грнчарски алат који
више није користио
(на крају се опет вратио занату)

из угла, мерила је време,
непокретна казаљка на сату

бунде, јакне, ципеле његове жене и ћерке
(ћерке коју није видео годинама)
кавези, акваријумске тегле,
свих љубимаца који су завршили по контејнерима

и негде с краја
(у углу тавана чини се)
венецијанска маска
ваљда за његово лице
усред ове фараонске гробнице.

5.

Био је поносан на своје стицање
мада то стицање нико није видео
собе су се празниле

прво су нестали теписи

газило се по хладном паркету

онда је удобан намештај сменио други

луксузан, коме је место у кабинету

политичара

онда се распала кухиња,

у њу је унео

шликер и калупе, и точак

што клопара

све то још једном
премазати глином
човечјем телу
фали још блата
удови, торзо
и трепавице
пронаћи ново
тачније лице.

6.

Од пада тавана кућа је сасвим пропала
ништа није остало од вреднијег намештаја
деца се нису јавила, сахрана ће бити мала
само за пријатеље и сиротињу из краја

7.

А кутије, њихов садржај, одбројано време
не успомене, јер се ничега ту није имало сећати
већ благо накупљено, једино право благо

живот проведен у стицању, гомилању
(а гомилањем било чега настаје благо
не мора то да буде новац, уметничке слике, гоблени
довољно је да буде благо за свакога
ко ће његов живот и труд после свега да цени)

8.

Сада лежи мртав
под бетоном и жицом
која му месо пробија
у свом краљевству
од блата и старудија.

КЉУЧЕВИ ЗА ЕЛИОТА

Треба га читати
Наглас, у себи, другоме
Скандирајући, драмски, немушто
Али треба га увек читати
У спаваћој соби, у аутобусу, у природи
Што више пута, без прескакања,
Треба га читати истрајно и пажљиво
И без разумевања.

БЕЛА СОБА

Соба је сасвим бела,
Без прозора и врата,
Без извора светла,
Белином осветљена.

У њој само сенка
Врта пуног наранџи,
Гроздова и крушка
Живописно се тамни.

МОЈ ПРАВИ, МОЈ САВРШЕНИ, МОЈ ИДЕАЛНИ

Мој прави, мој савршени, мој идеални
Капут од кашмира, капут какав нико нема,
Нити би икоме упола тако добро стајао,
Нити би био прави, идеални, савршени.

Како га обучем закачи се за неки ексер
Или се појаве флеке од брзе хране,
Прогоретине од жара цигарете.

Не прође ни пола сата од кад изађем у њему
А већ размишљам о хемијском чишћењу
Концима, иглама, закрпама,
Новом комплету дугмића.

Једном га је мој брат кришом носио недељу дана,
Био сам бесан, али када сам детаљно претражио
Нигде извученог кончића или капи уља.

И тако сам отишао до њега
И без речи му поклонио капут.
Сада он без мрље носи
Мој прави, мој савршени, мој идеални.

ТРИДЕСЕТ И ЈЕДНА РЕЧ О ЉУБАВИ

Свако постојање после смрти
Мора да буде пакао.
Пакао је вечно бити без тебе.
Пакао је вечно бити са тобом.
Једино је подношљива
Ова неизвесност твога долажења и одлажења,
Овај живот.

У КОСТУРНИЦИ

Те лоше срасле кости, та задебљања на месту прелома
Једино је на остацима овог човека што није део
његове генетике
Људске природе, и расног наслеђа.

Мада је овде свакако присутна и средина
Ова кост на себи носи трагове вучјих зуба,
Врсте која се може наћи само у одређеним крајевима.

Ударац секире на овој надлактици
Сведочи о моделу секире, месту и времену њене употребе,
Представник је целе културе којој је покојник припадао.

Овакво закривљење кичме може се добити само
у раном детињству
Када су деца присиљена да носе превелики терет
за своје године,
Сведочанство о породици, мајчинској и очинској љубави.

А овакви резови на местима где удови насилно престају
Чувају успомену на казне сакаћења,
А симболички упућују и на злочин после кога су уследиле.

Костури само не говоре о пољупцима, о миловањима,
О ерогеним зонама, о бојажљивим додирима,
Да ли зато што опет осташе неухватљиви
Или зато што љубав никада не умире
Или из неког другог разлога
Који с правом измислише стари песници?

ГЛЕ КАКО ЈУРИ ПАСИФАЈА

Гле како јури Пасифаја,
Одводи краве жртвенику,
Чупа им срца, дроб одваја,
Па опет гледа ка свом бику.

О, није луда Пасифаја
Кад диже груди, кад струк стеже,
Кад ломи прсте, кад набраја
Места за која бик је веже.

Излази ноћу Пасифаја
И бику своје тело нуди,
Храни га лишћем и напаја
Млеком из својих младих груди.

О, не зна јадна Пасифаја
Да је, док мази бика боком,
Негде из таме, из бескраја
Посматра крупно кравље око.

РЕПРИЗА

Лежим с конопцем чврсто око врата
У твом кревету завезаних руку.
Волиш самртни грч на моме лицу,
Набрекле вене док ме несвест хвата.
Знаш да не волим ни бол а ни муку,
Зато уживаш више. На груди ми стављаш ногу,
Повлачиш јаче. Не трпим ово јер ми прија
Нити из љубави, већ зато што то могу.
У твом црном оку док ме давиш
Понори су каквих нема нигде,
Црвен пламен са пламеном плавим,
Шта у моме оку они виде?
Никада не умрем а знаш да и мимо твоје воље то могу,
У твојем кревету да будем мртав
Као што сам мртав у твом оку.
Целат не зна љубав обешеног,
Обешени не види му осмех,
А нас двоје дуго, заљубљено,
Са две стране смрти гледамо се.
Одронима пришао сам близу,
Ураган сам чекао на доку,
Земљотрес ме ломио а нисам
Ништа слично срео твојем оку.
Претераш ли куда ћеш без мене?
Ако умрем, и ти се прикључи,
У рај са мном пођи да ме мучиш.

БАЛАДА О УСАМЉЕНОСТИ

Полицајци су ме тражили дуго,
Звали моје пријатеље, ишли од дома до дома
И најзад су ме нашли на непознатој адреси
Да би ми јавили да су те после шкрипе кочница и лома
Одвезли у пластичној кеси.

Била је забава код мене,
Долазили су пријатељи, седели око камина.
Доводили су своје лепе и учене жене,
Пустили су да погледом прелазим преко њихових облина.
Остали смо до касно, уз пиће и дебату.
Тад је zazвонио телефон. Позвали су ме да ми јаве:
Нашли су те у прућу и у блату
На десној обали Саве.

Славили смо мој успех у мојој кристалној кули,
Ласкали су ми, хвалили мој друштвени престиж
Смешкао сам се на то, чисто да не разорим варку.
Тад смо укључили вести
И чули:
Неки те је лудак искасапио у парку.

Куповао сам скупа пића,
Проводи су били све бољи,
Све више су ме радовали
Незвани и непознати гости.
Дошао је и поштар и донео писмо од твојих,
Два реда: Да умро си просто
Од старости.

Сад седим сам за столом и листама старе књиге
Потом угасим светло и мислим у тишини,
Док напади кашља постају болни и чести,
И дан ближи крају, ноћ се све дужом чини,
А о теби одавно нема никаквих вести.

CARMINA GALLI

ПРВА КЊИГА

I

Целе смо ноћи били заједно тек пред зору
Заспала си крај мене тако дечачки налик
Ендимиону ког је дуго у наручју нежна
Богиња држала. Како мирне су твоје очи
Биле на трептаје сунца, на звук кад пролазе кола! 5
Уморан сам крај тебе лежао, за час заспим
Па ме пробуди граја и отворе ми се очи
И спазим твоје усне, планулоост твоје пути,
И онда уморне капке мучим, напрежем, ломим,
Не дам им да се склопе не бих ли твоје лице 10
Гледао бар још мало. О како ми је болно
Било да држим очи отворене, а ти си
Спавала несвесна муке, несвесна како си лепа;
И кад бих заспао опет, опет би прошла кола,
Опет напола у сну видео бих ти лице, 15
И тако опет остао да гледам твоју црну
Косу која је пала по облини твог ува.
Цело сам дуго јутро провео у тој муци
И кад си најзад и ти погледала и кад си
Осмехом моје лице поздравила и усне 20
Спојила с мојим, тад сам заспао као дете.

II

У твоју собу смо ушли и спустила си застор,
Да нас не виде друге жене и ко још прође.

Мрак је био у соби само кроз једну рупу
 На застору је светлост искошен бацала зрачак
 Тачно на једно твоје колена док си из шкриње 5
 Вадила свећу за свећом а ја сам чекао немо
 Док си палила свеће, мирно шетала собом.
 Да ли је тако некад и луда Пасифаја
 Ишла по критској шуми и бику палила свеће
 Док га је млеко из својих груди дојила, лишћем 10
 Хранила мушкост у њему, шта је било пред оно
 Вече кад је уз помоћ страшне справе и она
 Успела своју тешку жудњу да утоли најзад,
 Је ли и тада мирно шетала око бика
 И спокојно без журбе палила блиставе свеће? 15

III

Остали смо до касно у друштву пријатеља
 Пила си црвено вино, ја нисам хтео да пијем
 Осим са твоје усне, ти си пијана била
 Од вина, и ја од вина, од неколико капи.
 Аморе, сићи сада са гордог престола, сићи, 5
 У Баховом ћу храму љубавне песме да певам,
 Од винове ћу лозе себи венац да сплетем,
 Њему ћу дати химне, елегијске стихове дуге,
 Ал' теби ипак јамбе остављам. После пића
 Мамурлук увек иде и подсмех пријатеља 10
 Који су остали трезни док ја сам био пијан.

IV

Дала си да придржим твога болесног врапца
 Док си му чистила кућу, мењала воду и храну.

Држао сам га даље од твоје мачке и паса.
Љубоморан сам био, сва твоја нежност оде
Тој незахвалној птици. Ниси ни видела како 5
Помажем, трчим, стрепим. О, Ликоридо моја.
После си сестри са смехом причала како сам ти
Помогао и нежно држао твог врапца,
Хвалила моје шаке и дуге прсте, а после
Љубила си их дуго када смо остали сами. 10

V

Дај ми пољубац један, други за њим нек следи,
Четврти дај ми затим, а трећи нека стоји
Неискоришћен, с њим ме сачекај кад се опет
Видимо, сад ми пети дај па хиљаду за њим,
Па онда хиљаду стоту да ме хиљаде оне 5
Брже ка теби врате, од тебе слађе да одем.

VI

Када те нисам волео, нисам волео никог;
А сада су ми одједном све жене сјајне и лепе.
Једна прође крај мене а срце ми задрхти.
Трчим у своју собу, Амору састављам оде, 5
О увојцима певам, о бледом челу по коме
Час плаве а час црне нечије увојке видим,
А друга тако мудро говори са мном да могу
С њом да проводим дане, на њу да потрошим ноћи,
А онда изненада потражим твоју руку.
Једној се крупне груди дижу под хитоном, одмах 10
Сетим се твојих малих, за дечје руке ко да су

И мислим како би лепе биле под хитоном оним.
И тако идем градом, све су ми једнако лепе.
А кад пред твоју кућу дођем и видим те милу,
Сами смо ко да нема никог у целом Риму. 15

VII

Већ три дана се нисмо раздвајали и онда
Рекла си ми да за час одем до трга док кућу
Средиш па да се вратим, али да обријан будем.
О како Рим је био прекрасан тога дана!
Ти стубови, аркаде, плаво небо над њима, 5
Мириси, мириси чудни из источних земаља;
И тек тада сам био заиста сасвим срећан,
Тек тад сам осетио колико дубоко те волим,
Како су тргови леви, леви људи и жене,
Лутао сам ко пијан бескрајним улицама, 10
Улетао у гужву и смешкао се сваком,
Никада срећнији нисам био него баш тада.
Онда сам морао натраг у наше љубавно гнездо,
Видео сам те дивну, али била си љута;
Ти си средила кућу а ја се обријао нисам. 15

VIII

Ни месец дана после наше велике свађе
Нисмо се видели, нити гласнике си ми слала.
Дошао сам до тебе у глуво доба ноћи.
Ушуњао се у собу, ти си спавала чврсто,
Клекао сам крај твога кревета, спустио главу 5
На твоју постељу па сам слушао како дишеш.
Непокретан сам био, нечујан и невидљив.

Још увек спавајући, позвала си ме „Гале”,
Потражила ми шаку по празној постељини
И нашла си је, тад сам помазио ти прсте, 10
Ти си је потом нежно стиснула својом и тако
Остао сам да лежим крај тебе све до зоре.

ДРУГА КЊИГА

I

Пред одабраним скупом говорио сам песме
Оне моје већ славне у Риму а и другде,
О Ликориди мојој о Амору и Баху,
И мој се поглед на оном стиху „Аморе, сићи”
Зауставио на твоме лицу, остао тамо, 5
Погледала си ме наједном и већ следећег часа
Били смо сакривени, љубили једно друго
Њушио сам ти стомак, гутао међуножје,
И јецала си и ја сам, већ рекла да ме волиш.
Вратили смо се друштву и мада многи су знали, 10
Твој муж је, слеп и даље, о Цезару причао само.
Зар да те слепац гледа? Шта ће слепцу лепота?
Оном ћелавом слепцу, рођаку хромог Вулкана.

II

На неколико дана отишли смо у Баје.
Узели велику кућу, а послуга је хтела
Да нам постеље спреми, по једну теби и мени.
Рекли смо то ћемо сами, пустили их да оду.

Онда смо данима тако у Бајама водили љубав, 5
Уплитали смо тела, и тукли се и гризли,
Заборавили на време, нисмо спавали ноћу,
Нисмо јели а пили све најбоља смо вина.
А кад је дошло време да вратимо се кући,
Наместили смо прво постељину на коју 10
Нисмо мислили до тад, и када су већ спремне
Обе постеље биле онако како треба
Скакали смо по њима и смејали се кроз сузе.

III

Гризао сам ти усне и чупао ти косу,
Лупао ти шамаре и песницама те био,
Напрезао ти кости да најзад попуцају,
Газио те по лицу и шутнуо у главу,
Скинуо сам опасач и вешао те о њега, 5
Шакама сам на крају почео да те давим.
И кад сам исцрпљен свим тим пао на твоје груди,
Заплакао сам гласно и припио се уз тебе,
Загрлио те и нежно, почео да те љубим.

IV

„Запамти ову кућу, велики врт што се пружа
Испод прозора нашег, а ова кућа је наша,
Памти сваку ситницу, реч нашег разговора,
Укус свакога вина и звук што допре споља,
Запамти лице чувара и сваку бору на њему 5
И памти да те нико као ја волети неће.”
Тако си тад ми рекла у Бајама, а немо

Слушао сам те јер сам целога тога дана
Памтио све што се збило и мислио о томе
Како ме никад нико тако волео није. 10

V

Пијан од луде ноћи заспао сам код тебе.
Заседао је сенат, твој муж је био тамо.
Хтели смо док он није ту да водимо љубав,
А ја сам спавао, какав диван сан је то био: 5
И непознате земље и дивна позната мора;
Али тебе у томе сну било ипак још није.
Тада сам чуо „Гале” твој глас пун прекорног беса,
Отворио сам очи и угледао ти лице,
И задрхтао од среће када сам видео да је
Мој живот, љутице моја, од сна најлепшег лепши. 10

VI

Док ми водимо љубав он не зна ништа о томе,
А мени кажеш: „Не могу, вечерас с мужем ћу бити”;
Док поред мене лежиш знам да њему си жена,
А поред њега само њему припадаш, драга; 5
Док њега са мном вараш, он је спокојан другде,
А када њему си верна ја лудујем и бесним.
Па мада, љубави моја, са мном превари мужа
Питам се ко је на крају преварен испао глупак.

VII

Проклета нек је беда, мој сиромашни Гале,
Бедом не можеш љубав купити, цабе ти песме,
Цабе ти што си први до Цезара у Риму,
Цабе ти стих и слава и лорови венци. 5
За тебе увек биће најбољег мяса на гозби,
За тебе увек биће најбољег сицилског вина,
За тебе увек биће најлепших римских жена,
Али ће месо и вино и жене туђи бити.
Стихом се љубав само у зајам узети може,
Она ће увек бити велика госпођа римска, 10
Најлепша дама у граду и жена сенатора.

VIII

Од малена сам био први у служби Марса,
На копљу и на мачу није ми било равног.
Како су другови бесно насртали на мене,
Па још бесније натраг бежали, рањени вуци.
Али и мач и копље сломио сам због тебе, 5
И штит, и мушку снагу, све најзад победи љубав.
Отишао сам једне ноћи до твога стана,
Преторијанци су ме сачекали и падох.
Да, најдража моја, то јесу биле стреле
Али их Амор на мене, овај пут послао није. 10
Ето ти сада суди, Цезаре Јупитере,
Суди Галу и суди оном глумом Вулкану.
Твоја ће дела Гаје нестати једнога дана,
А моје песме чуће гласно кроз сва времена,
Вечне као Рим што је, вечите као звезде. 15

РЕКА СПАСА

Низ реку широку као море, низ море које тече
Безбројни мртви плове у сандуцима, те лађе
Црне се једна крај друге. Овде је увек вече
Сунце обзорјем кружи, а нема где да зађе.

Маина, нигде ветра, ни даха, вал се слама
На истом месту, не би покренуо ни лист,
А мртви мирно плове под црним катаркама,
На свакој, уместо једра, разапет је Христ.

О ПЕСНИКУ

Никола Живановић (Крагујевац, 1979) завршио је општу књижевност са теоријом књижевности у Београду. Објавио је збирке песама *Алеја часовника* (са Александром Шаранцем, 1998), *Нарцисове љубавне песме* (1999) и *Асиајово* (2009). Песме су му превођене на више језика. Пише и књижевну критику и преводи поезију са енглеског.

У ОВОЈ КЊИЗИ

- 7 Љубавна песма Светог Себастијана
- 9 Стварност, прва варијација
- 10 Стварност, друга варијација
- 11 Стварност, трећа варијација
- 12 Каже: „Не познајеш ме”
- 13 Христ у цркви *H*
- 16 Четрдесет и пет речи о љубави
- 17 У башти
- 18 Странци
- 20 Године учења
- 30 Ода мојој баби
- 31 Последњи
- 33 Витановачка
- 34 Песник и музе
- 41 Јутарњи каталептон
- 42 Кукурек и кадуље
- 46 Кантилена
- 47 Заседа
- 48 Велика алба
- 51 Априлске сличице
- 56 Ноћ
- 57 Дионисове кости
- 58 Тамариних пет минута
- 62 Лице
- 63 Човек који није имао ништа
- 69 Кључеви за Елиота
- 70 Бела соба
- 71 Мој прави, мој савршени, мој идеални
- 72 Тридесет и једна реч о љубави

- 73 У костурници
74 Гле како јури Пасифаја
75 Реприза
76 Балада о усамљености
78 Carmina Galli
86 Река спаса
- 87 *О песнику*

Никола Живановић

CARMINA GALLI

Едиција

повеља

Библиотека
ПОЕЗИЈА, ДАНАС
књига сто пета

Уредници и рецензенти
ЖИВОРАД НЕДЕЉКОВИЋ
ДЕЈАН АЛЕКСИЋ

Издавач
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ”
КРАЉЕВО

За издавача
ДРАГАНА ТИПСАРЕВИЋ

Главни и одговорни уредник
ДЕЈАН АЛЕКСИЋ

Секретар Уредништва
ВЕРОСЛАВ СТЕФАНОВИЋ

Ликовни уредник
ДРАГАН ПЕШИЋ

Штампа
АНАГРАФ
Краљево

Тираж
500

Краљево
2014

